

gyermekai verődnek össze, s a nagy mártír püspök lelkével együtt kérést küldenek fel az egy igaz Istenhez: „Jó Úristen, tekints hozzánk, magas mennyből nézz mireánk...” Valahol ott pihen az ősz apostol porsátra. Megszólalnak a kövek mindenütt, amerre járt, bizonyosságul, hogy Dávid Ferencet hitvitáiban, beszédeiben, embertársaival való érintkezésében s minden cselekedetében türelem, békesség, igazságkeresés és szeretet, szóval Istennek lelke vezérelte. A hit és lelkiismereti szabadság igazi és bátor harcosa volt. Az egy igaz istenhitnek fáradhatatlan hirdetője, ki az 1579. évi gyulafehérvári gyűlésen még egyszer és utoljára megáll beteges testtel, Istenben bízó lélekkel haladó eszméi és tanításai mellett. Földi bére örökös fogság a dévai várban, de az utókor az örökélet koronájával koszorúzza meg azt, kit mindig Istennek a lelke vezérelt. Szellemaalakja úgy áll előttünk, mint egy hatalmas kőszikla. Míg hallgatjuk tanításait az Isten oszthatatlanságáról, az egy Istent hívők serege boldogan és könnyes hálával teszi meg a nagy vallomást: „Akiket Isten lelke vezérel, azok Istennek fiai.” Ámen.

MAJOR SÁNDOR

MINDIG REFORMÁLNI

1Thess 5,21

Lelkiismeretesen és értelmesen gondolkodó ember, aki felül tud emelkedni a kicsinyes szempontok szűk látókörén, aggodalommal néz minden olyan mozzanatot, amely alkalmasnak látszik választófalak vagy ellenszenves érzések keltésére. A testvériség, az együvé tartozás érzésének ápolására és munkálására mindig szükség volt, és az van ma is. Kerülni kell és elfojtani minden olyan törekvést, amely ezzel a céllal ellenkezik. Nem elhidegülést és elridegülést, nem a megvetést és a gyűlölködést, hanem éppen az egymáshoz kapcsoló megbecsülő összeemeledést kell minden erőnkkel elősegítenünk. És meg kell ragadnunk minden alkalmat, amely kínálkozik nekünk arra, hogy ilyen irányban építő munkát végezhessünk.

És itt a reformáció emlékünnepe tartásának idején igen természetesen felvetődik az a kérdés, hogy a reformációnak és a reformátoroknak hagyományos és szokásos megünneplése nem ilyen szétválasztó mozzanat-e a mi egyházas életünkben.

Szabad-e nekünk így ünnepelni?

Feleljünk lelkiismeretünk szerint.

Ugye, hogy *nem*.

De hát hogyan ünnepeljünk?

Ugy, hogy emeljük ki a múltból sajátos szellemi értékeinket, de a hamis és szétválasztó látszatigazságokat hagyjuk bátran elpusztulni, mert azok többet ártanak, mint amennyit használnak részleges és egyetemes szempontból is.

Mindenik felekezeti ünnepelhet azzal a gondolattal, hogy a tiszta igazságot még nem sikerült elérnie, de keresi azt Jézus tanítása által.

Ezek a keresési módok jellemezhetik az egyes egyházakat és vallásokat. A jó testvérek kereshetik boldogulásukat különböző utakon, de szabad-e azért egymást bántani?

Hát mi még nem tanultuk meg, hogy tiszteljük egymást és ne legyünk egymásnak Káinjai? És nem tanított meg erre minket a mi vallásunk, hitünk, a mi Jézusunk?

Merem állítani, hogy a vallások között mégiscsak az lesz a legjobb, a legszebb, a legigazoltabb, amelyik erre megtanít.

De hát emlékünnepet ülni emberi kötelességünk. Hogyan üljük hát azt? Hogyan ünnepeljem én Dávid Ferencet, hogyan ünnepelje az én egyik testvérem Kálvin Jánost, a másik testvérem Luther Mártont és így tovább?

Erre a kérdésre szeretnék rámutatni röviden.

Az én hitem és meggyőződésem az, hogy anélkül is lehet ünnepet ülni, hogy egymást elhidegítsük, lekicsinyeljük.

Ünnepeljünk úgy, hogy keressük mindenütt, a múltban és a jelenben is a lényegét, a tanulságot.

A reformátorok elvégezték a maguk munkáját, s a végzett munkának meg lettek a következményei is. Husz János, Wald Péter, Luther Márton, Zwingli Ulrich, Kálvin János, Dávid Ferenc, mindenik élte a maga sajátos életét, hirdette a maga sajátos meggyőződését, s mindenkinek akadtak követői több-kevesebb számmal. Mert az egyházat átlengte a reformálás szelleme. A reformátorok tisztulni akartak s aztán tisztítani. Megjobbulni és jobbá tenni másokat is. Újjászületni és újjászülni. Jézus evangéliumát újraértékelni, újra teljes fényben felragyogtatni. Az istent lélekben megkeresni és megtalálni. Ezt akarták.

De vajon úgy történt-e a kialakulás, amint azt ők akarták? Bizony csak nagyon kis mértékben. Miért? Mert a lelki reformáció szelleme megszakadt. Utánuk már nem jöttek nagy reformátorok vagy lánglelkű apostolok.

Mármost mi ebben a lényeg, a tanulság? Az, hogy a reformálás, az újjászületés és újjászülés gondolatát állandóan tartsuk felszínen. Jobbat és szebbet, tökéletesebbet elérni csak azáltal tudunk, hogy a megújulás gondolata állandóan ébren van bennünk. Ha nem tespedünk bele a megszokottságba, a megalkuvásba. Legyen nyitva állandóan a mi életünk kapuja Jézus evangéliuma előtt. Legyen nyitva állandóan minden szép és felemelő gondolat előtt. Ne azt nézzük, hogy vajon honnan, milyen érdekszférából, milyen felekezettől indul ki valamely magaslatos emberi gondolat vagy mozzanás, hanem azt, hogy mit ér az evangéliumi újjáteremtődés szemüvegén keresztül s mennyiben egyezik a mi Atyánknak akaratával.

Tehát legyen mindenki reformátorrá. Akarjon mindenki olyan emberré lenni, mint volt Jézus, a legnagyobb reformátor.

Ez az a lényeg, ez az a tanulság, amit észre kell vennünk minden év- és minden napfordulatkor.

Erre figyelmeztet engem az én Dávid Ferencem, erre figyelmeztet téged a te Luther Mártonod és így tovább. S amikor majd a tisztult embertestvériség magaslatára fogunk emelkedni, akkor nem lesz különös, ha egyformán mindannyian értékelni fogjuk az ő igazi értékeit

szerint nagyjainkat vallási és faji különbség nélkül. Legyünk reformátorok. De mit és hogyan reformáljunk?

Erre a kérdésre sok feleletet is lehet adni, annyi reformálni valónk van.

Reformáljuk elsősorban önmagunkat, egyéenként. Tegyük mindekenelőtt egy őszinte összehasonlítást önmagunk és az evangéliumi ember között. Hol állunk mi attól a megtisztult embertől, akiről Jézus beszél s akit olyan gyönyörűen és megrázóan mutatott be nekünk a saját életében?

Milyen az én hitem az ő mélységes, boldog hitéhez képest? S van-e nekem egyáltalán hitem, vagy csak tapogatózom a vak sötétben? Megtaláltam-e én Istenben azt a lelki erősséget, amely engem minden körülmények között megtart? Vagy ha a sors megpróbál és egy nehéz pöröly-csapással reám sújt, megtántorodom-e, elvesztem-e szemem elől az én erősségemet s ellene fordulok-e zúgó szitkok árjával? Ki nekem az Isten? Emberarcú bálvány-e, vagy a mindenség lelke, akitől és akiben mindenek élnek? Érzem-e, hogy az én lelkem az ő lelkéből lelkedzett? S ez az érzés késztet-e engem igaz imádásra, Isten tiszteletére? Milyen az én vallásom az ő vallásához, az igaz Ember vallásához képest? Jó cselekedetekkel vallom-e meg az én hitemet, vagy csak üres képmutatással? Hogy imádkozom? Úgy-e, mint a farizeus, mellveregető, bűnös dicsekvéssel, vagy úgy, mint a publikánus, szerény megadással? És az én hitemnek megvallásán keresztül csillog-e a szeretet, mint evangéliumi erő?

Milyen az én belső világom? El van-e mélyítve kellő gondozással, vagy sekélyes és gondozatlan terület, ahonnan sem Isten, sem emberek nem akarhatnak örömet, dicsőséget? Mik töltik el az én lélekvilágomat? Szellemi értékek, mennyei kincsek megszerzése utáni vágyak-e, vagy csak pénzről és anyagi értékekről álmodozom?

Milyen az én külső világom? Evangéliumi egyszerűség és szépség jellemzi-e az én házamat, táplálkozásomat, ruházódásomat, vagy talán pogány gőg, önző gazdagság, bűnös könnyelműség kápráztat hideg fényével?

Általában belső szépségekkel dicsekedhetem-e vagy divatos selyembe kell burkolnom lelkemnek rongyait, kiáltó ürességét?

Milyen szokásaim vannak, lélekemelő vagy léleksüllyesztő?

Ezek és ehhez hasonló kérdések tisztázása után, ha reformáltam magamat, következik a további munka: mások reformálása, tisztítása.

A családomban megvizsgálom az uralkodó érzéseket s akarásokat. Vajon az egymás terhének hordozását, az egymást boldogítani evangéliumát tükrözi-e és hirdeti-e az én családom élete? Meleg fészke-e az a tiszta erkölcsnek, édes otthona-e a szeretetnek, hűségnek?

És tovább végzem a tisztítás munkáját mindenütt, ahol arra szükség van.

Azért ünneplem és idézem az én reformátoraimnak az emlékét, a szellemét, hogy ihletést nyerjek az én nagy reformációmnak az elvégzésére. Hogy szebb, jobb, tökéletesebb állapotot keressek mindenkiben, hogy legyen az én életem egy állandó reformáció az Isten akaratának megvalósulásáért. Hogy ne kicsinyes szempontok, hanem tiszta, szép, nagy célok lebegjenek előttem. S hogy mint a nagy reformátorok

és szentek átmentek egy belső átalakuláson, úgy menjek át én is újra meg újra, hogy megjobbuljon és megtisztuljon bennem és általam minden.

Ezért kell a reformációt ünnepelni. Ezért kell emlékeznünk. „Mindent megpróbáljatok s ami jó, azt megtartsátok!”

Így keressük hát mi is a mi reformátorunknak, apostolunknak, Dávid Ferencnek szellemét. Ámen.

FEKETE LAJOS

EGYHÁZI ÉLET

Egyházi Képviselő Tanács az augusztus 14-én tartott ünnepi ülésén lelkes hangulatban emlékezett meg hazánk fasiszta uralom alóli felszabadulásának XXX. évfordulójáról. Dr. Mikó Imre elnöklő főgondnok méltatta a harminc esztendő történetét és az ország szabad szocialista fejlődésének útján elért nagy eredményeket. Az E. K. Tanács tagjai felszólalásaikban kiemelték az 1944. augusztus 23-i antifasiszta nemzeti fegyveres felkelés jelentőségét, mely új út kezdetét jelentette a haza történelmében; ezen az úton a román nép rátért saját sorsának szabad alakítására.

E. K. Tanács a történelmi évforduló alkalmából ünnepi nyilatkozatot intézett Nicolae Ceaușescu, a Szocialista Egységfront elnökéhez. A nyilatkozat szövegét az augusztus 25-én tartott istentisztelet keretében lelkészek híveink előtt is felolvasták.

A III. évnegyedi közérdekű és teológiai lelkészi értekezleteket az egyházkörökben szeptember első felében tartották meg.

A közérdekű értekező tárgya *A művészet, tudomány és művelődés fejlődése hazánkban az utolsó negyedszázadban* c. előadás volt; a teológiai értekező *Az unitárius úrvacsorai agenda alaki és tartalmi szempontból* c. referátumot tárgyalta meg.

Egyházköri közgyűlések. A Kolozs—Tordai egyházkör július 28-án Kövenden, a Sepsiszentgyörgyi augusztus 4-én Sepsiszentgyörgyön, a Maros—Küküllői augusztus 28-án Vadadon és a Székelykeresztúr—Udvarhelyi szeptember 22-én Székelyudvarhelyen tartották meg évi rendes közgyűléseiket.

Lelkésznevelés. Július 5—6. napjain lelkészképesítő vizsgát tettek Adorján Levente, Dancs Lajos, Ferencz Gábor, Vass Mózes és Veszelevszky Iván segédlelkészek.

Személyi változások. Meghívás alapján kinevezést nyertek: Ifj. Báró József homoródszentpáli lelkész Székelykeresztúrra július 1-től; Pál Ádám iszlói lelkész Haranglábura július 1-től. Gyakorló segédlelkészi szolgálatra megbízást kapott augusztus 1-től Nyitrai Csongor Csokfalvára; szeptember 1-től Balácsi László Szentháromság-Kisadorjánba, Farkas László Sinfalvára, Kedei Mózes Kedébe és Száva Péter Brassóba.